

EUROPESE COMMISSIE

Europese structuur- en investeringsfondsen

Richtsnoeren voor de lidstaten inzake
de controle van de rekeningen

Herziening 2018

LET OP: Dit is een document dat werd opgesteld door de diensten van de Commissie. Het verstrekt op basis van de toepasselijke EU-wetgeving technische richtsnoeren aan collega's en andere instanties die betrokken zijn bij de monitoring, controle of tenuitvoerlegging van de Europese structuur- en investeringsfondsen (met uitzondering van het Europees Landbouwfonds voor plattelandsontwikkeling (Elfpo)) over de manier waarop de EU-voorschriften op dit domein moeten worden geïnterpreteerd en toegepast. Dit document heeft tot doel informatie te verstrekken over de manier waarop de diensten van de Commissie deze regels uitleggen en interpreteren, ter bevordering van de uitvoering van de programma's en de toepassing van goede werkmethoden. Dit referentiedocument laat de interpretatie van het Hof van Justitie en het Gerecht of de besluiten van de Commissie onverlet.

Inhoudsopgave

1.	ACHTERGROND.....	5
1.1.	Verwijzingen naar regelgeving	5
1.2.	Doel van deze richtsnoeren	5
2.	CONTROLE VAN DE REKENINGEN DOOR DE AUDITAUTORITEIT	6
3.	GEBRUIK VAN DE RESULTATEN VAN SYSTEEMAUDITS VOOR DE CONTROLE VAN DE REKENINGEN.....	7
4.	GEBRUIK VAN DE RESULTATEN VAN AUDITS VAN CONCRETE ACTIES VOOR DE CONTROLE VAN DE REKENINGEN	10
5.	LAATSTE AANVULLENDE CONTROLES VAN DE ONTWERPVERSIE VAN DE GECERTIFICEERDE REKENINGEN	11
6.	AUDITOOORDEEL OVER DE REKENINGEN.....	13
	BIJLAGE – CONTROLETTESTS OP HET NIVEAU VAN DE CERTIFICERINGSAUTORITEIT	16

LIJST MET ACRONIEMEN EN AFKORTINGEN

AA	Auditautoriteit
JCV	Jaarlijks controleverslag
Aanhangsel 1	Bedragen opgenomen in de boekhoudsystemen van de certificeringsautoriteit
Aanhangsel 2	Tijdens het boekjaar geschrapte en geïnde bedragen
Aanhangsel 3	Nog te innen bedragen aan het einde van het boekjaar
Aanhangsel 4	Krachtens artikel 71 VGB tijdens het boekjaar teruggevorderde bedragen
Aanhangsel 5	Oninbare bedragen aan het einde van het boekjaar
Aanhangsel 6	Bedragen die voor programmabijdragen aan financieringsinstrumenten zijn betaald op grond van artikel 41 VGB (cumulatief vanaf de aanvang van het programma)
Aanhangsel 7	Voorschotten uitbetaald in het kader van staatssteun (artikel 131, lid 5, VGB) (cumulatief vanaf de aanvang van het programma)
Aanhangsel 8	Vergelijking van uitgaven
CA	Certificeringsautoriteit
GVC	Gedelegeerde Verordening (EU) nr. 480/2014 van de Commissie van 3 maart 2014 tot aanvulling van Verordening (EU) nr. 1303/2013 van het Europees Parlement en de Raad ¹
VGB	Verordening houdende gemeenschappelijke bepalingen (Verordening (EU) nr. 1303/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 17 december 2013, zoals gewijzigd ² bij Verordening (EU, Euratom) 2018/1046
UVC	Uitvoeringsverordening (EU) nr. 1011/2014 van de Commissie van 22 september 2014 ³
EFMZV	Europees Fonds voor maritieme zaken en visserij
ESIF	ESIF verwijst naar alle Europese structuur-

¹ http://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2014.138.01.0005.01.NL

² <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?uri=CELEX:32013R1303>

³ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?uri=CELEX%3A32014R1011>

	en investeringsfondsen. Deze richtsnoeren gelden voor al die Fondsen met uitzondering van het Europees Landbouwfonds voor plattelandsontwikkeling (Elfpo)
ETS	Europese territoriale samenwerking - Verordening (EU) nr. 1299/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 17 december 2013 ⁴
FR	Verordening (EU, Euratom) 2018/1046 van het Europees Parlement en de Raad van 18 juli 2018 tot vaststelling van de financiële regels van toepassing op de algemene begroting van de Unie ⁵
II	Intermediaire instantie
OCI	Onafhankelijke controle-instantie
MA	Managementautoriteit
BCS	Beheers- en controlesysteem
YEI	Werkgelegenheidsinitiatief voor jongeren

⁴ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?uri=celex%3A32013R1299>

⁵ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018R1046&from=NL>

1. ACHTERGROND

1.1. Verwijzingen naar regelgeving

Verordening	Artikelen
Verordening (EU) nr. 1303/2013 Verordening houdende gemeenschappelijke bepalingen (hierna "VGB" genoemd)	Artikel 127, lid 5, onder a) – Een auditoordeel Artikel 137 – Opstelling, onderzoek en goedkeuring van de rekeningen
Gedelegeerde Verordening (EU) nr. 480/2014 van de Commissie (hierna "GVC" genoemd)	Artikel 29 – Audit van de rekeningen
Uitvoeringsverordening (EU) nr. 1011/2014 van de Commissie (hierna "UVC" genoemd)	Artikel 7 en bijlage VII – Model voor de rekeningen
Verordening (EU, Euratom) 2018/1046 van het Europees Parlement en de Raad Financieel reglement (hierna "FR" genoemd)	Artikel 63 – Gedeeld beheer met de lidstaten

In overeenstemming met artikel 127, lid 5, onder a), VGB, en artikel 63, lid 7, FR moet de auditautoriteit een advies geven over onder meer het feit of de rekeningen een juist en getrouw beeld geven en of de auditwerkzaamheden twijfels oproepen over de beweringen in de beheersverklaring omtrent de juiste weergave, de volledigheid en nauwkeurigheid van de rekeningen.

1.2. Doel van deze richtsnoeren

Het doel van deze nota is om lidstaten, in het bijzonder de auditautoriteiten, praktische richtsnoeren te verschaffen inzake hun verantwoordelijkheden met betrekking tot de controle van de rekeningen in overeenstemming met artikel 137, lid 1, VGB en artikel 29 GVC. In deze richtsnoeren wordt de wijze uiteengezet waarop de auditautoriteiten bestaande auditwerkzaamheden kunnen gebruiken om hun extra inspanningen met betrekking tot de controle van de rekeningen tot een minimum te beperken.

De richtsnoeren beschrijven de auditwerkzaamheden die door de auditautoriteiten moeten worden uitgevoerd ter ondersteuning van hun auditoordeel over de volledigheid, de nauwkeurigheid en de waarachtigheid van de rekeningen.

Ter vereenvoudiging verwijst het woord "aanslag" altijd naar de aanslagen in de modelrekeningen van bijlage VII UVC, tenzij anders aangegeven.

2. CONTROLE VAN DE REKENINGEN DOOR DE AUDITAUTORITEIT

De controle van de rekeningen (als bedoeld in artikel 137, lid 1, VGB) wordt door de auditautoriteit voor elk boekjaar uitgevoerd, in overeenstemming met de auditstrategie.

De controle van de rekeningen moet, samen met de overige auditprocedures, een redelijke mate van zekerheid bieden over de volledigheid, de nauwkeurigheid en de waarachtigheid van de in de rekeningen vermelde bedragen. Hiertoe dient de auditautoriteit een passende auditaanpak en -methode ten uitvoer te leggen.

Bij deze auditaanpak moet rekening worden gehouden met de resultaten van bestaande auditwerkzaamheden:

- de op de certificeringsautoriteit (en, voor zover relevant, op haar intermediaire instanties) en de managementautoriteit (voor zover relevant) uitgevoerde systeemaudits, met name van de controles in het kader van de rekeningen, zoals hieronder in afdeling 3 uiteen wordt gezet;
- audits van concrete acties, met name in verband met het controlespoor en de nauwkeurigheid van de in de rekeningen geboekte overeenkomstige uitgaven en financiële correcties, teneinde de betrouwbaarheid van de boekhoudsystemen te controleren, zoals hieronder in afdeling 4 uiteen wordt gezet.

Bovendien moet de auditautoriteit, zodra zij de (ontwerp)rekeningen van de certificeringsautoriteit heeft ontvangen en afhankelijk van de mate van zekerheid verkregen uit de systeemaudits en de audits van concrete acties⁶, laatste aanvullende controles uitvoeren op de (ontwerpversie van de) gecertificeerde rekeningen, zoals hieronder in afdeling 5 uiteen wordt gezet.

De auditautoriteit moet ook controleren of de ontwerpreekeningen zijn opgesteld conform de sjablonen in bijlage VII UVC. In dit verband moet de auditautoriteit controleren of alle uit haar audits van concrete acties voortgevloeide financiële correcties juist en nauwkeurig zijn verwerkt (in de aanslagen ter zake) conform artikel 127, lid 1, VGB. De auditautoriteit gebruikt deze informatie voor de berekening van het RFP⁷.

⁶ Wanneer tijdens de systeemaudits en de audits van concrete acties voldoende tests zijn uitgevoerd, kan de auditautoriteit de resultaten van deze audits gebruiken zonder of slechts in beperkte mate laatste aanvullende controles uit te voeren op de ontwerpversie van de gecertificeerde rekeningen.

⁷ Zie het *Richtlijn inzake het jaarlijks controleverslag en oordeel* van de Commissie (EGESIF_15-0002), zoals bijgewerkt, afdeling IV.4.

Met het oog op de juiste verwerking van de financiële correcties in de rekeningen moeten de volgende audits en controles in overweging worden genomen wanneer de conclusies erover beschikbaar zijn op de datum van de ondertekening van het auditoordeel:

- systeemaudits;
- audits van concrete acties;
- door de Commissie uitgevoerde audits;
- door de Europese Rekenkamer uitgevoerde audits waarvan de follow-up wordt uitgevoerd door de Commissie;
- door andere programma-autoriteiten uitgevoerde controles (administratieve controles, controles ter plaatse, door certificeringsautoriteiten uitgevoerde controles);
- overige audit- en controleresultaten waar de auditautoriteiten toegang toe hebben⁸.

De auditautoriteit dient doeltreffende procedures in te voeren voor het toezicht op de uitvoering van de aanbevelingen en corrigerende maatregelen die voortvloeien uit de controle van de rekeningen.

Overeenkomstig artikel 139, lid 2, VGB zal de Commissie haar beoordeling van de rekeningen baseren op het oordeel van de auditautoriteit, die daartoe gedetailleerde informatie over de uitgevoerde auditwerkzaamheden en de verkregen resultaten uit hun controles van de rekeningen zal opnemen in het overeenkomstige hoofdstuk van het jaarlijks controleverslag.⁹

3. GEBRUIK VAN DE RESULTATEN VAN SYSTEEMAUDITS VOOR DE CONTROLE VAN DE REKENINGEN

In artikel 29, lid 4, GVC is bepaald dat de systeemaudit de controle van de betrouwbaarheid van het boekhoudsysteem van de certificeringsautoriteit omvat en, op steekproefbasis, van de juistheid van de uitgaven, geschrapte en geïnde bedragen, die in het boekhoudsysteem van de certificeringsautoriteit staan geboekt.

Door middel van de systeemaudit van de certificeringsautoriteit verkrijgt de auditautoriteit redelijke zekerheid dat de volgende procedures naar behoren worden uitgevoerd:¹⁰ verslaglegging over en toezicht op onregelmatigheden; afleggen van verantwoording over de bedragen die worden geschrapt, of worden geïnd en in mindering worden gebracht op betalingsaanvragen gedurende het boekjaar; follow-up van lopende teruggevorderde bedragen en oninbare bedragen. De systeemaudit moet ook de betrouwbaarheid controleren van het IT-

⁸ Zoals controles door nationale rekenkamers, financiële toezichthouders, belastingdiensten, en dergelijke.

⁹ Zie het *Richtsnoer inzake het jaarlijks controleverslag en auditoordeel* van de Commissie (EGESIF_15-0002), zoals bijgewerkt, afdeling II.6.

¹⁰ Aangenomen wordt dat het ontwerp en de opzet van deze procedures reeds tijdens de aanwijzingsfase is gecontroleerd.

systeem, dat door de certificeringsautoriteit is geïmplementeerd om haar boekhoudsysteem te laten functioneren, met inachtneming van de internationaal aanvaarde IT-normen.¹¹

Met systeemaudits kan reeds vroeg in het boekjaar worden begonnen. In het kader van de voorbereiding van het jaarlijkse oordeel over de rekeningen, moet vanaf het eerste jaar van de uitvoering van het programma, nadat de managementautoriteit en certificeringsautoriteit zijn aangewezen (of zodra de uitgaven in het systeem zijn verwerkt en een betalingsaanvraag is/wordt ingediend bij de Commissie), door de certificeringsautoriteit (en de intermediaire instanties, indien relevant) een uitgebreide systeemaudit worden uitgevoerd. De conclusies van de auditwerkzaamheden die zijn uitgevoerd door de onafhankelijke controle-instantie overeenkomstig artikel 124 VGB, kunnen worden meegewogen bij het vaststellen van de omvang van de eerste systeemaudit van de certificeringsautoriteit. Aangezien de auditwerkzaamheden van de onafhankelijke controle-instantie uitsluitend betrekking hebben op de naleving van de beoordelingscriteria voor aanwijzing, moet de auditautoriteit in elk geval de doeltreffende werking van de systemen van de certificeringsautoriteit controleren.

In de daaropvolgende jaren moet de auditautoriteit zo nodig follow-upauditwerkzaamheden verrichten (dat wil zeggen wanneer aanbevelingen zijn gedaan na systeemaudits of de beoordeling van specifieke elementen van het functioneren van de certificeringsautoriteit). De follow-up moet met name zijn gericht op de tenuitvoerlegging van de aanbevelingen die zijn gedaan in verband met de belangrijkste vereisten voor de certificeringsautoriteit die zijn aangemerkt als categorie 3 of 4. Wanneer de certificeringsautoriteit echter ingrijpende wijzigingen aanbrengt in haar procedures of personeelsbestand, moet een volledig nieuwe systeemaudit worden overwogen. Tijdens de programmeringsperiode kunnen nadere systeemaudits worden overwogen om aan te tonen dat eerdere auditbevindingen nog altijd geldig zijn.

Bij het uitvoeren van een audit op het systeem van de certificeringsautoriteit zal de auditautoriteit bijzondere aandacht besteden aan de beoordeling van basisvereiste 13 inzake "geschikte procedures voor het opstellen en certificeren van de volledigheid, nauwkeurigheid en waarachtigheid van de rekeningen"¹². In de praktijk betekent dit dat systeemaudits op het boekhoudsysteem van de certificeringsautoriteit ten minste moeten controleren of de procedures van de certificeringsautoriteit (met inbegrip van in het IT-systeem ingebouwde besturingselementen) waarborgen dat het totale bedrag van in het boekhoudsysteem ingevoerde subsidiabele uitgaven overeenkomt met de uitgaven (met inbegrip van de overeenkomstige overheidsuitgaven) in de aanvragen voor tussentijdse betaling aan de Commissie voor het desbetreffende boekjaar, verminderd met de relevante financiële

¹¹ In aanvulling op het COBIT-kader (Control Objectives for Information and related Technology) omvatten de internationaal aanvaarde normen voor informatiebeveiliging, maar zijn zij niet beperkt tot, de ISO/IEC-norm 27001 ("Informatietechnologie - Beveiligingstechnieken - Systemen voor informatieveiligheidsbeheer – Eisen") en de ISO/IEC 27002 ("Informatietechnologie - Beveiligingstechnieken - Gedragscode voor informatiebeveiligingscontroles"), waarvan de meest recente heruitgave in 2013 was. De auditautoriteit kan ook alle gerelateerde nationale normen in acht nemen.

¹² Zie *Leidraad voor een gemeenschappelijke methode voor de beoordeling van beheers- en controlesystemen in de lidstaten* van de Commissie (EGESIF_14-0010 van 18.12.2014).

correcties en andere aanpassingen die door de certificeringsautoriteit met het oog op de uitgaven in kwestie zijn gedaan.

De bijlage bij dit richtsnoer bevat een voorbeeld van een lijst van de door de auditautoriteit met betrekking tot de rekeningen uit te voeren controletests van de procedures van de certificeringsautoriteit.¹³

Een aantal van deze tests kan ook in het laatste controlestadium van de ontwerpversie van de gecertificeerde rekeningen worden uitgevoerd en kan worden gecombineerd met de auditwerkzaamheden die eerder waren verricht door middel van audits op concrete acties, om zo voldoende zekerheid te verkrijgen en overlappings te voorkomen.

Naast de controletests en controle van het bestaan van de nodige procedures moet de auditautoriteit in het kader van systeemaudits bovendien het bestaan en de correcte tenuitvoerlegging controleren van procedures die waarborgen dat:

- ontwerprekeningen tijdig door de certificeringsautoriteit bij de auditautoriteit worden ingediend met het oog op het uitbrengen van het auditoordeel; uitgaven zijn uitgesloten van de rekeningen overeenkomstig artikel 137, lid 2, VGB, indien van toepassing; en
- alle vereiste correcties juist zijn verwerkt in de rekeningen voor het betreffende boekjaar, zoals vastgelegd in artikel 29, lid 5, onder c), GVC.

De auditautoriteit wordt aangeraden om een specifieke afdeling in de controlelijst van de systeemaudit op te nemen of een aparte controlelijst te ontwikkelen die wordt toegepast op de certificeringsautoriteit en die betrekking heeft op alle elementen van de rekeningen, zoals vastgesteld in artikel 29, lid 5, GVC.

De auditautoriteit kan met een enkele systeemaudit van de certificeringsautoriteit, alle onder diens verantwoordelijkheid vallende rekeningen van de verschillende fondsen en operationele programma's bestrijken.

Indien een aantal van de in de bijlage bij deze richtsnoeren opgenomen elementen op het moment van de systeemaudit slechts gedeeltelijk kon worden gecontroleerd omdat de nodige gegevens niet in het boekhoudsysteem van de certificeringsautoriteit stonden, moet de auditautoriteit deze elementen onderwerpen aan de in afdeling 5 uiteengezette laatste aanvullende controles.¹⁴

¹³ De controletest tijdens de systeemaudit zal door de auditautoriteit worden uitgevoerd op basis van de gegevens die op het moment van de systeemaudit in de boekhoudsystemen van de certificeringsautoriteit zijn geboekt.

¹⁴ Het is aan de auditautoriteit om op basis van de door de certificeringsautoriteit ingediende ontwerprekeningen haar professionele oordeel uit te spreken over het feit of de omvang en het niveau van de tijdens de systeemaudits uitgevoerde tests voldoende bewijs vormen om gedegen conclusies over de rekeningen te kunnen trekken.

Indien de op het niveau van de certificeringsautoriteit uitgevoerde systeemaudit ernstige tekortkomingen in het beheers- en controlesysteem (in het bijzonder met betrekking tot de certificeringsautoriteit, dat wil zeggen basisvereiste 13) aan het licht brengt, moet de auditautoriteit voor het betrokken boekjaar een auditverklaring met voorbehoud overwegen. Een dergelijke auditverklaring met voorbehoud heeft niet alleen betrekking op de werking van het beheers- en controlesysteem, maar kan ook leiden tot een kwalificatie van het auditoordeel voor het deel dat de rekeningen betreft (zoals vastgelegd in artikel 29, lid 5, GVC).

4. GEBRUIK VAN DE RESULTATEN VAN AUDITS VAN CONCRETE ACTIES VOOR DE CONTROLE VAN DE REKENINGEN

Tijdens het boekjaar kan reeds worden aangevangen met audits van concrete acties. Dit houdt tevens in dat de steekproef van concrete acties die worden onderworpen aan een audit, in de loop van het boekjaar kan worden opgedeeld in twee (of meer) onderdelen, overeenkomstig de voortgang van de certificering van de uitgaven in tussentijdse betalingen, zoals uitgelegd in het richtsnoer over steekproefmethoden¹⁵. De auditinspanningen kunnen zo gelijkmatiger over het jaar worden verdeeld. Dit stelt de auditautoriteit in staat haar werk tijdig af te ronden en zo het jaarlijkse auditoordeel overeenkomstig de tweede alinea van artikel 63, lid 7, FR en artikel 127, lid 5, onder a), VGB te kunnen verschaffen.

De auditautoriteit moet, met het oog op de geselecteerde steekproef van concrete acties en op het verkrijgen van zekerheid over haar auditoordeel¹⁶, tijdens de audit van concrete acties het volgende controleren:

- of het controlespoor voor de gecontroleerde uitgaven (of de uitgaven die de begunstigde bij de managementautoriteit/intermediaire instantie heeft gedeclareerd min eventueel in mindering gebrachte uitgaven na een beheers- of andere verificatie) overeenkomen met de uitgaven die in de betalingsaanvraag aan de Commissie zijn opgevoerd;
- of de betaling aan de begunstigde overeenkomt met de uitgaven voor het project en of het bedrag volledig en binnen de wettelijke termijn van 90 dagen is betaald (artikel 132 VGB);
- of eventuele tijdens een eerdere audit van de uitgaven geconstateerde onregelmatigheden correct zijn opgevolgd en of de nodige correcties zijn doorgevoerd in het boekhoudsysteem.

Daarnaast moet de auditautoriteit bij het controleren van de ontwerpversie van de gecertificeerde rekeningen het volgende controleren met betrekking tot de gecontroleerde concrete acties:

¹⁵ *Richtsnoer inzake steekproefmethoden voor de auditautoriteiten* van de Commissie (EGESIF_16-0014-00), zoals bijgewerkt, afdeling over steekproeven gedurende het jaar.

¹⁶ Dit laat de vereiste zekerheid over de wettigheid en regelmatigheid van de uitgaven onverlet.

- het totale bedrag van gedeclareerde subsidiabele uitgaven voor de gecontroleerde steekproefeenheid overeenkomstig artikel 137, lid 1, onder a), VGB komt overeen met de uitgaven voor die steekproefeenheid (en de bijbehorende overheidsuitgaven) in de betalingsaanvragen aan de Commissie;
- en/of
- alle onregelmatige bedragen die bij steekproeven op concrete acties aan het licht komen, zijn uitgesloten van de rekeningen.¹⁷

Indien dit van toepassing is op de concrete acties in de gecontroleerde steekproef, zal de auditautoriteit controleren of de bedragen voor programmabijdragen (voorschotten) aan financieringsinstrumenten en in geval van staatssteun aan begunstigden worden ondersteund door beschikbare informatie op het niveau van de management- en certificeringsautoriteit. Het doel van deze controles is tevens de bevestiging van de subsidiabiliteit van de gedeclareerde voorschotten en de betrouwbaarheid van het controlespoor van het boekhoudsysteem.

Het strekt tot aanbeveling dat de auditautoriteit een specifieke afdeling in de controlelijsten van de audit op concrete acties opneemt of een aparte controlelijst ontwikkelt teneinde de doeltreffende werking van het systeem met betrekking tot elementen van de rekeningen, zoals beschreven in artikel 29, lid 5, van de GVC, te bevestigen.

5. LAATSTE AANVULLENDE CONTROLES VAN DE ONTWERPVERSIE VAN DE GECERTIFICEERDE REKENINGEN

De auditautoriteit moet, zodra zij de (ontwerp)rekeningen van de certificeringsautoriteit heeft ontvangen en afhankelijk van de mate van zekerheid verkregen uit de systeemaudits en de audits van concrete acties¹⁸, laatste aanvullende controles uitvoeren op (de ontwerpversie van) deze gecertificeerde rekeningen.

Met deze controles wordt de bevestiging beoogd dat alle krachtens artikel 137 VGB vereiste elementen correct in de rekeningen zijn opgenomen en dat ze worden ondersteund door onderliggende boekhoudkundige stukken die door de relevante autoriteiten (of instellingen) en begunstigden worden bijgehouden.

De auditautoriteit moet dan ook de onderliggende geregistreerde gegevens (uitgaven-gecertificeerde posten, geschrapte bedragen, geïnde bedragen, te innen bedragen en oninbare bedragen) definitief valideren om te verifiëren/bevestigen dat:

¹⁷ Dat wil zeggen financiële correcties die zijn doorgevoerd vanwege onregelmatigheden die in definitieve auditverslagen aan het licht zijn gekomen of, in het uitzonderlijke geval waarin de audits van concrete acties nog niet zijn afgerond, de betreffende bedragen die voorwerp zijn van een aan de gang zijnde beoordeling en die conform artikel 137, lid 2, VGB in mindering zijn gebracht.

¹⁸ Wanneer tijdens de systeemaudits en de audits van concrete acties voldoende tests zijn uitgevoerd, kan de auditautoriteit de resultaten van deze audits gebruiken zonder of slechts in beperkte mate laatste aanvullende controles uit te voeren op de ontwerpversie van de gecertificeerde rekeningen.

1) het totale bedrag van gedeclareerde subsidiabele uitgaven overeenkomstig artikel 137, lid 1, onder a), VGB overeenkomt met de uitgaven (en de bijbehorende overheidsuitgaven) in de definitieve betalingsaanvraag aan de Commissie voor het desbetreffende boekjaar. Indien er verschillen zijn, beoordeelt de auditautoriteit de toereikendheid van de toelichtingen in de rekeningen (zie aanhangsel 8 inzake de vergelijking van de uitgaven).

Met betrekking tot de uitgaven-gecertificeerde posten, zal de auditautoriteit in dit verband de juistheid hebben bevestigd van de bedragen in de aanvragen voor tussentijdse betaling die gedurende het boekjaar door middel van een representatieve steekproef op de audit van concrete acties zijn ingediend. Bijgevolg kunnen in deze fase de aanvullende controles worden beperkt tot de controle van de correcties en aanpassingen die door de certificeringsautoriteit zijn gedaan na de indiening van de laatste aanvraag voor tussentijdse betaling en na de opneming ervan in aanhangsel 8;

2) het bedrag aan bijbehorende betalingen dat aan de begunstigden conform artikel 132, lid 1, VBB is uitbetaald en dat in kolom C van aanhangsel 1 is opgevoerd, overeenkomt met de onderliggende boekhoudkundige stukken bij de certificeringsautoriteit/managementautoriteit¹⁹ (Deze controle kan op basis van een steekproef worden gedaan, met gebruikmaking van de resultaten van de controle die tijdens de audits van concrete acties is uitgevoerd.);

3) de bedragen voor programmabijdragen aan financieringsinstrumenten (voorschotten) en voorschotten op staatssteun aan begunstigden worden ondersteund door beschikbare informatie, in het bijzonder op het niveau van de managementautoriteit²⁰;

4) uitgaven zijn uitgesloten van de rekeningen overeenkomstig artikel 137, lid 2, VGB, indien van toepassing, wanneer deze voorwerp zijn van een aan de gang zijnde beoordeling van de wettigheid en regelmatigheid;

5) de vereiste correcties naar aanleiding van beheerscontroles, audits of andere controles correct in de rekeningen voor het betrokken boekjaar worden weergegeven (dit mag steekproefsgewijs worden gecontroleerd);

6) de bedragen die tijdens het boekjaar zijn geschrapt en geïnd, de te innen bedragen aan het einde van het boekjaar, de krachtens artikel 71 VGB teruggevorderde bedragen en de oninbare bedragen die in de rekeningen staan opgenomen, alle overeenkomen met de bedragen die in de boekhoudsystemen van de certificeringsautoriteit zijn geboekt en gebaseerd zijn op met redenen omklede beslissingen door de verantwoordelijke management- of certificeringsautoriteit.

¹⁹ Dat wil zeggen de bijbehorende boekingen in het boekhoudsysteem en de bewijsstukken ter zake. Zie ook het *Richtsnoer inzake opstelling, onderzoek en goedkeuring van de rekeningen* van de Commissie (EGESIF_15-0018), zoals bijgewerkt – afdeling 3.1.3.

²⁰ In het geval van financieringsinstrumenten moet ook worden gecontroleerd of de maximumbedragen in artikel 41 VGB en in de financieringsovereenkomsten niet zijn overschreden.

In dit verband wordt aanbevolen dat de auditautoriteit het volgende steekproefsgewijs controleert:

- a) de nauwkeurigheid van de gegevens die zijn opgenomen in de rekeningen, waarbij elke type post wordt gecontroleerd (geschrapte bedragen, geïnde bedragen, te innen bedragen en oninbare bedragen);
 - b) of deze gegevens consistent zijn met de informatie die in het jaarlijkse controleverslag en de jaarlijkse samenvatting wordt vermeld;
- 7) de certificeringsautoriteit in aanhangsel 8 het totale bedrag van in de ontwerprekeningen geboekte subsidiabele uitgaven heeft afgezet tegen het totale bedrag in de boekhoudsystemen van de certificeringsautoriteit en de uitgaven (en de bijbehorende overheidsuitgaven) in de betalingsaanvragen aan de Commissie voor het betrokken boekjaar.

In dit verband moet de auditautoriteit beoordelen of de uitleg van de certificeringsautoriteit over de aanpassingen in aanhangsel 8 afdoende is. De auditautoriteit moet ook controleren of de relevante aanpassingen consistent zijn met de informatie in het jaarlijkse controleverslag en in de jaarlijkse samenvatting wat betreft de financiële correcties en bedragen die krachtens artikel 137, lid 2, VGB naar aanleiding van beheerscontroles, audits of andere controles zijn uitgesloten²¹

In de VGB is geen formele termijn vastgesteld waarop de certificeringsautoriteit de (ontwerp)rekeningen bij de auditautoriteit moet indienen. Het verdient echter aanbeveling dat de nationale autoriteiten, vanaf het begin van de programmeringsperiode, interne termijnen vaststellen voor het toesturen van de ontwerprekeningen aan de auditautoriteit. De auditautoriteit moet voldoende tijd hebben voor de beoordeling, zodat zij uiterlijk 15 februari van het jaar N+1 een gefundeerd oordeel kan afgeven.

6. AUDITOOORDEEL OVER DE REKENINGEN

Als er verschillen bestaan tussen de gedeclareerde uitgaven in de laatste aanvraag voor tussentijdse betaling en het gecertificeerde bedrag in de ontwerprekeningen als gevolg van door de certificeringsautoriteit toegepaste inhoudingen (zie afdeling 3.4 van het *Richtsnoer voor lidstaten inzake geschrapte, geïnde, te innen en oninbare bedragen*²² van de Commissie), voert de auditautoriteit nadere auditprocedures uit om te beoordelen of de uitleg van de certificeringsautoriteit afdoende is: deze procedures moeten zodanig zijn ontworpen dat voldoende toereikende controle-informatie wordt verkregen waaruit blijkt dat voorvallen die leiden tot inhoudingen, vóór de indiening van het oordeel en het jaarlijkse

²¹ In dit verband moet de auditautoriteit ook beoordelen of het onderscheid tussen de doorgevoerde financiële correcties en de vanwege een aan de gang zijnde beoordeling uitgesloten bedragen juist is en duidelijk genoeg is aangegeven in de rekeningen en/of in de gegevens van de certificeringsautoriteit. (Verdere richtsnoeren over deze materie zijn te vinden in het *Richtsnoer inzake het jaarlijks controleverslag en oordeel* van de Commissie (EGESIF_15-0002), zoals bijgewerkt – afdeling IV.3.)

²² EGESIF_15-0017, zoals bijgewerkt.

controleverslag waarnaar in de punten a) en b) van de eerste alinea van artikel 127, lid 5, VGB wordt verwezen, zijn vastgesteld en onderzocht.

De auditautoriteit controleert of de resultaten van een audit of controleactiviteit, zoals hierboven in afdeling 2 gedefinieerd, adequaat worden weergegeven in de rekeningen, zoals:

- ✓ financiële correcties naar aanleiding van onregelmatigheden (dat wil zeggen definitieve correcties van onregelmatigheden die in definitieve audit- en controleverslagen waren gesignaleerd na de procedure op tegenspraak);
- ✓ mogelijke geëxtrapoleerde correcties om het RFP op of onder de 2 % te brengen wanneer de managementautoriteit dat nodig acht (definitieve correcties)²³;
- ✓ bedragen die voorwerp zijn van een aan de gang zijnde beoordeling zoals bedoeld in artikel 137, lid 2, VGB (dat wil zeggen het in mindering brengen van mogelijk onregelmatige uitgaven waarvoor de controle nog niet is afgerond, bijvoorbeeld bedragen in het ontwerp-audit-/controleverslag voordat een procedure op tegenspraak is afgerond).

De controle van de effectieve correctie van door de auditwerkzaamheden aan het licht gekomen onregelmatigheden (door het schrappen of innen van een aanvraag voor tussentijdse betaling tijdens het boekjaar of door inhoudingen in de rekeningen), zal in het bijzonder nuttig zijn voor de auditautoriteiten in het kader van de berekening van het resterende totale foutenpercentage, die in het jaarlijkse controleverslag moet worden opgenomen.

De auditautoriteit kan op basis van de resultaten van de verrichte auditwerkzaamheden aan de ontwerp-rekeningen, als deze eenmaal zijn medegedeeld aan de certificeringsautoriteit, haar rekeningen indien nodig verder aanpassen vóór indiening bij de Commissie. Het verdient aanbeveling dat alle aanpassingen hierbij worden meegenomen, met inbegrip van de niet-materiële aanpassingen die door de auditautoriteit tijdens haar audits zijn vastgesteld, zodat vervolgens kan worden gezorgd voor een snel proces voor de goedkeuring van de rekeningen door de Commissie.

De auditautoriteit zal, met het oog op haar auditoordeel over de rekeningen, de materiële gevolgen van de aanpassingen aan de rekeningen analyseren en daarbij een materialiteitsdrempel van 2 % in aanmerking nemen van de bedragen die in het betreffende aanhangsel met de aan de auditautoriteit overgelegde ontwerp-rekeningen zijn geboekt.

- Als de auditautoriteit akkoord is met de aanpassingen die door de certificeringsautoriteit aan de rekeningen zijn aangebracht of als de overige kwesties (niet-doorgevoerde aanpassingen) niet van materiële aard zijn, kan er een auditoordeel

²³ Gevallen waarin het RFP hoger is dan 2 % maar de managementautoriteit geen geëxtrapoleerde correctie wil toepassen, mogen geen invloed hebben op het auditoordeel van de auditautoriteit over de rekeningen, maar wel op het auditoordeel van de auditautoriteit over de wettigheid en regelmatigheid van de uitgaven.

zonder voorbehoud over de rekeningen worden afgegeven, wat betekent dat de auditautoriteit over een redelijke mate van zekerheid beschikt dat de rekeningen volledig, nauwkeurig en waarachtig zijn. Indien onjuiste of onvolledige elementen in de rekeningen zijn vastgesteld, maar deze door de auditautoriteit als immaterieel worden beschouwd en niet worden gecorrigeerd in de rekeningen, moet de informatie over deze elementen worden vermeld in een toelichting bij het jaarlijkse controleverslag en het auditoordeel. (Wat de rekeningen betreft kan nog steeds een auditoordeel zonder voorbehoud worden afgegeven.)

- In alle andere gevallen past een auditoordeel met voorbehoud, dat wil zeggen gevallen waarbij materieel onjuiste of onvolledige elementen zijn aangetroffen die niet gecorrigeerd zijn in een aanhangsel van de rekeningen.

Het verdient aanbeveling dat de auditautoriteit de fasen van de controle van de rekeningen naar behoren documenteert om ervoor te zorgen dat een toereikend controlespoor wordt bijgehouden, waarbij rekening wordt gehouden met de bepalingen inzake de beschikbaarheid van documenten, zoals uiteengezet in artikel 140 VGB.

BIJLAGE – CONTROLETETS OP HET NIVEAU VAN DE CERTIFICERINGSAUTORITEIT

Voorbeeld van door de auditautoriteit uit te voeren procedures voor het testen van controles op basis van de gegevens die in de boekhoudsystemen van de certificeringsautoriteit zijn ingevoerd op het moment van de systeemaudit en/of tijdens de laatste aanvullende verificaties van de ontwerpversie van de gecertificeerde rekeningen

De tests van de controles van de procedures van de certificeringsautoriteit kunnen ten minste de volgende fasen omvatten, waarbij bijvoorbeeld de belangrijkste prioriteitsassen van het programma worden bestreken:²⁴

- i. met betrekking tot **aanhangsel 1** bij de rekeningen:
 - controleren of (in de kolommen A en B) hetzelfde bedrag aan gedeclareerde uitgaven is opgenomen als in de laatste aanvraag voor tussentijdse betaling (respectievelijk kolom B en kolom C van bijlage VI GUV);
 - controleren of de gedeclareerde uitgaven in de laatste aanvraag voor tussentijdse betaling voor het betrokken boekjaar overeenkomen met de gedeclareerde uitgaven in de aanvragen voor tussentijdse betaling voor dat jaar, vermeerderd met eventuele nieuwe uitgaven en verminderd met de bedragen die tijdens dat boekjaar zijn geschrapd en geïnd (zoals wordt getoond in aanhangsel 2) en andere aanpassingen door de certificeringsautoriteit;²⁵
 - op basis van de beschikbare informatie op het niveau van de managementautoriteit:
 - verifiëren of de gedeclareerde uitgaven in de (twee of drie) aanvragen voor tussentijdse betaling met de hoogste bedragen van gedeclareerde uitgaven, overeenkomen met de uitgaven die de begunstigden bij de uitvoering van concrete acties hebben gedaan en betaald;
 - in het kader van een steekproef van verrichtingen (bijvoorbeeld dertig door de begunstigden bij de managementautoriteit ingediende betalingsaanvragen), moet het controlespoor worden geverifieerd, dat wil zeggen of de door de begunstigden bij de uitvoering van concrete acties gemaakte en betaalde uitgaven zijn opgenomen in de aanvragen voor tussentijdse betaling in de betreffende rekeningen; deze test kan

²⁴ Dit betreft de prioriteitsassen met gedeclareerde uitgaven boven een bepaalde, door de auditautoriteit op basis van haar professionele oordeel vast te stellen drempel. In het geval van een meurfondsprogramma moet de geselecteerde prioriteitsas alle betrokken fondsen bestrijken.

²⁵ Dat wil zeggen dat laatste aanpassingen die niet in verband staan met financiële correcties vanwege onregelmatigheden (zie afdeling 8.1.4 van het *Richtsnoer voor lidstaten inzake geschrapte, geïnde, te innen en oninbare bedragen* van de Commissie).

worden gecombineerd met de auditwerkzaamheden in het kader van audits van concrete acties;

- op basis van de onderliggende boekhoudkundige stukken op het niveau van de certificeringsautoriteit/managementautoriteit verifiëren of in kolom C alleen de bedragen staan van de betalingen die binnen de termijn in artikel 132, lid 1, VGB aan de begunstigten zijn gedaan;
- ii. met betrekking tot **aanhangsels 2 en 4**:
- controleren of deze aanhangsels (ten minste) de bedragen bevatten die tijdens het boekjaar zijn geschrappt (alleen in aanhangsel 2) en geïnd en of er sprake is van een toereikende verdeling per boekjaar, en of dergelijke geschrapte en geïnde bedragen zijn gebaseerd op een besluit tot correctie, dat door de lidstaat is genomen op het passende niveau (d.w.z. managementautoriteit of certificeringsautoriteit);
 - de bedragen die zijn gecorrigeerd naar aanleiding van audits van concrete acties door de auditautoriteit (aan het einde van aanhangsel 2 weergegeven) komen overeen met door de auditautoriteit aan het licht gebrachte onregelmatigheden (bedragen die niet in aanhangsel 8 worden vermeld);
- iii. met betrekking tot **aanhangsel 3**:
- controleren of hierin de te innen bedragen in verband met de in voorgaande boekjaren gedeclareerde uitgaven zijn opgenomen aan het einde van het boekjaar (zie ook afdeling 6 van het *Richtsnoer voor lidstaten inzake geschrapte, geïnde, te innen en oninbare bedragen*) en dat dergelijke te innen bedragen zijn gebaseerd op een besluit tot correctie dat door de lidstaat is genomen op het passende niveau (d.w.z. managementautoriteit of certificeringsautoriteit);
- iv. controleren of **aanhangsel 5** uitsluitend de per jaar oninbare bedragen in verband met in voorgaande boekjaren gedeclareerde uitgaven aan het einde van het boekjaar bevat (zie ook afdeling 6 van het *Richtsnoer voor lidstaten inzake geschrapte, geïnde, te innen en oninbare bedragen*); deze bedragen moeten worden ondersteund door een met redenen omkleed besluit op grond waarvan de oninbaarheid van de betreffende onregelmatigheden wordt gerechtvaardigd, dat door de lidstaat is genomen op het passende niveau (doorgaans de managementautoriteit); in dit verband kan ook een aanvullende controle van de consistentie worden uitgevoerd, waarbij aanhangsel 5 wordt vergeleken met de in het IT-systeem geregistreerde gegevens over oninbare bedragen;
- v. het controlespoor controleren door **aanhangsel 6** te vergelijken met de bedragen van programmabijdragen aan financieringsinstrumenten, cumulatief vanaf het begin van het programma, met inbegrip van eventueel relevante inhoudingen; deze test op consistentie moet worden uitgevoerd op basis van de door relevante managementautoriteit en intermediaire instantie verstrekte (of in hun IT-systemen beschikbare) gegevens;
- vi. het controlespoor controleren door **aanhangsel 7** te vergelijken met de voorschotten op staatssteun (cumulatief vanaf het begin van het programma), zoals vastgelegd in

het IT-systeem van de managementautoriteit/intermediaire instantie (en, waar mogelijk, in andere nationale IT-systemen waarin gegevens met betrekking tot staatssteun worden bijgehouden), met inbegrip van eventueel relevante inhoudingen;

vii. met betrekking tot **aanhangsel 8** bij de rekeningen:

- controleren of de in de kolommen C en D getoonde uitgaven worden ondersteund door de gedeclareerde uitgaven in de laatste aanvraag voor tussentijdse betaling verminderd met achteraf door de certificeringsautoriteit gemaakte correcties en andere aanpassingen;
- de in kolom G voor elke prioriteit vermelde toelichtingen beoordelen in het licht van de in het jaarlijkse controleverslag, de jaarlijkse samenvatting en de gegevens van de certificeringsautoriteit opgenomen informatie met betrekking tot
 - a) financiële correcties die na 31 juli van het voorgaande boekjaar zijn toegepast en in de rekeningen tot uiting zijn gebracht in het kader van een follow-up van de resultaten van de systeemaudits en de audit van concrete acties, en nadere beheerscontroles en andere controles die zijn afgerond vóór de indiening van de rekeningen;
 - b) uitgaven die krachtens artikel 137, lid 2, VGB uitgesloten zijn vanwege een aan de gang zijnde beoordeling van de wettigheid en regelmatigheid;
 - c) andere aanpassingen die door de certificeringsautoriteit zijn toegepast (zoals gecorrigeerde administratieve fouten, en dergelijke);
- controleren of de bedragen die zijn gecorrigeerd naar aanleiding van audits van concrete acties door de auditautoriteit (aan het einde van aanhangsel 8 vermeld) overeenkomen met door de auditautoriteit aan het licht gebrachte onregelmatigheden, met uitzondering van bedragen in aanhangsel 2.